

YLEISIÄ ASIOITA
OPPILAILLE, KOTI- JA
KOULUVÄELLE

NILON KOULU
LUKUVUOSI 2025 - 2026

Rehtorin tervehdys	3
Lukuvuoden 2025 - 2026 työ- ja loma-ajat	4
Opettajat	5
Koulun muu henkilökunta	6
Kodin ja koulun yhteistyö	7-9
Työskentely yläkoulussa	10
Arviointi perusopetuksessa	11-1
Opiskeluhoolto	14
Oppimisen ja koulunkäynnin tuki	15-17
Muut opiskeluhoollon palvelut	18-19
Oppilaiden aikatauluja	20
Työelämään tutustuminen, TET	20
Yhdeksäsluokkalaisten tärkeät ajankohdat	21
Osallisuus koulun toimintaan	22-23
Kuusamon kaupungin perusopetuksen yhteiset järjestyssäännöt	24
ILMOITUS 7-9 VUOSILUOKAN OPPILAIDEN HUOLTAJILLE VAARALLISEN TYÖN	25
TEKEMISESTÄ JA SEN PERUSTEISTA	
Poistumisohjeet hätätilanteessa	26

Rehtorin tervehdys

Hei Nilon koulun oppilaat, kotijoukot ja henkilökunta.

Lukuvuosi alkoi helteisen heinäkuun jälkeen. Arkeen palaaminen jakaa mielipiteitä, mutta meidän ihmisten hyvinvoinnin kannalta arjen rutiinit ja rytmi ovat tärkeitä, jotta meillä on voimavaroja opiskella, käydä töissä, harrastaa ja innostua uusista asioista sekä tietysti oppia uutta jokaisena viikonpäivänä.

Tämä uusi lukuvuosi sisältää muutoksia, mutta myös paljon tuttuja elementtejä, joiden ympärille Nilon koulun väen arki rakentuu. Edelleen meille tärkeää on ystävällisyys, toisten kunnioittaminen, hyvät käytöstavat ja toisten auttaminen. On tärkeää, että jokainen saa olla oma itsensä ja jokainen voi kokea olonsa turvallisiksi meillä Nilolla.

Lukuvuoden yhteisinä painopisteinä Kuusamon kaupungin perusopetuksessa ovat tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittäminen sekä hyvät tavat ja yhteisöllisyys. Koulun oma painopisteemme on tänä lukuvuonna sosiaaliset taidot. Nämä teemat näkyvät lukuvuoden aikana koulumme toiminnassa.

Oppimisen iloa ja sopivasti haasteita lukuvuoteen 2025-26!

Terveisin,
rehtori Katri Koskenkorva

Lukuvuoden 2025 - 2026 työ- ja loma-ajat

Koulun työaika, lomat ja vapaapäivät

Koulu alkaa	06.08.2025
Syysloma vko 43	20.10. – 26.10.2025

Syyslukukausi päättyy pe 19.12.2025

Kevätlukukausi alkaa	07.01.2026
Talviloma vko 10	02.03.2026 – 08.03.2026
Pääsiäisloma	03.04.2026 – 06.04.2026
Vappu pe	01.05.2026
Helatorstai	14.05.2026

Kevätlukukausi päättyy la 30.05.2026

Jaksotus:

1. jakso	ke 6.8.2025 – pe 10.10.2025	48 työpä.
2. jakso	ma 13.10.2024 – pe 19.12.2024	45 ”
3. jakso	ke 7.1.2025- pe 13.3.2025	43 ”
4. jakso	ma 16.3.2025- la 30.5.2025	52 ”

YHT. 188 työpä.

Työpäivän rytmitys

1. tunti	8.00–8.45	
Aamunavaus	8.55 –9.00	
2. tunti	9.00 –9.45	
3. tunti	9.55 –10.40	
4. tunti	7.lk 10.45 –11.30	
4. tunti	8.lk 10.55 –11.40	
4. tunti	9.lk 11.00 - 11.45	Ruokailuajat:
Ruokatauko	11.30–12.15	7. lk 11.30
5. tunti	12.15 - 13.00	8. lk 11.40
6. tunti	13.10 - 13.55	9. lk 11.45
7. tunti	14.05 - 14.50	

Liikunta- ja kotitalousryhmillä voi ruokailuajankohta vaihdella. Näistä ilmoitetaan nuorille ja huoltajille erikseen.

Opettajat

	Luokanohjaaja	Opetettava oppiaineet
Airisniemi Jaana	8F	MA, FY, KE
Glad-Moilanen Pauliina	9F	BG, GE, TE
Hamunen Salme	9D	EN, RU
Hannula Marko	7D	MU
Hautala Maija		EN, RU, SA
Hentilä Tuulikki		erityisopettaja, 7.lk
Hietala Jenni	VALO	valmistava opetus
Honkanen Pirjo	8G	KO
Isokoski Mia	7C	UE, YH
Iso-Möttönen Anna-Maija		EN, RU
Isopoussu-Liikanen Jaana	7G	MA, FY, KE
Jokela Sari	9B	MA, FY, KE
Koivisto Hanna	7A/8A	erityisluokanopettaja
Kolehmainen Samuli	8C	EN, RU
Komma Kati	9E	MA, FY, KE
Korpela Jaana		KS, pehmeät materiaalit
Kukkonen Tiina-Maria		BG, GE, TE
Kumpuvaara Merja	9H	AI, S2
Kämäräinen Heidi		OP
Laiholan Katariina		BG, GE, TE
Laukkanen-Ervasti Taina	8B	KO
Leinonen Saimi		MA, FY, KE
Leppäkoski Tiina	7F	KO
Lindell Irene		AI
Louhia Juha		KS, kovat materiaalit
Luukkonen Jenni	8D	erityisopettaja, 8.lk
Lämsä Sari		LO/rinnakkaisopettaja
Matila Jyrki		RA
Mattila Tarja		MA, FY, KE
Melamies Mikko		UE, HY, YH
Murtovaara Kimmo		erityisopettaja, 9.lk
Männikkö Anni		UE, HY
Mätäsaho Raino		MA, FY, KE
Määttä Juho	8H	LI
Niemelä Jouko	7B	LI, TE
Nurmi Laura		LI
Oikarainen Oskari	9G	KS, KOVAT
Partanen Anneli	9A	erityisluokanopettaja
Peltola Leena		KU
Piipponen Merja		EN, RU
Sarajärvi Sanna	APO	aikuisten perusopetus
Savolainen Janne	JOPO	joustava perusopetus
Siikaluoma Merja	8E	AI
Takkula Merja	7H	LI, TE
Vartiainen Petri	7E	AI
Vainikainen Viivi		OP

Koulun muu henkilökunta

Rehtori	Katri Koskenkorva, 040 860 8322
Koulusihteeri	Tetta Haataja, 040 860 8676
Siivouspalvelut	Anu Turunen, 0400 587966
Ruokapalvelut	PPP-Köökki Oy, 040 565 0950
Kiinteistönhoitaja	Pasi-Pekka Määttä, 040 748 1163
Kiinteistönhoitajat, päivystys	0400 682 346 (15.00–7.00, viikonloput)
Koulukuraattori	Olli Savolainen, 040 860 8675
Kouluterveydenhoitaja	7. ja 8.lk: Sari Pesonen, 040 860 8696 9.lk: Kaisa Laurila, 040 860 8830
Koulunkäynninohjaajat	Tarja Haataja (nivelevaiheohjaus) Heini Hentilä (8.lk) Nina Kylli (7.lk) Maija-Riitta Mulari (9A) Sini Määttä (APO) Anne Sarajärvi (VALO) Marke Suorajärvi (7A ja 8A) Ville Tiainen (9.lk) Terhi Tyni (JOPO) Teija Veteläinen (7.lk)
Koulukohtauttaja	Susan Virkkula, 040 193 0434
Koulunuorisotyöntekijä	Silja Mustonen, 040 860 8471

Kodin ja koulun yhteistyö

Luokanohjaajan työ

Jokaisella ryhmällä on luokanohjaaja. Hän huolehtii ensisijaisesti oman ryhmänsä oppilaiden kasvatuksellisista asioista, pedagogisista asiakirjoista, myönteisen ilmapiirin ylläpitämisestä luokassa ja luokan positiivisesta vuorovaikutuksesta muun kouluyhteisön kanssa. Luokanohjaaja on oman ryhmänsä edustaja opetusta ja järjestyksen pitoa koskevista asioista. Sinusta ja luokkasi muista oppilaista riippuu ratkaisevasti, miten yhteistyö luokan ja luokanohjaajan kanssa onnistuu. Kanna kortesi kekoon yhteistyön onnistumiseksi! Luokanohjaaja on tärkeä yhdysside kodin ja koulun välisessä yhteistyössä.

LP-keskustelut

Lapset puheeksi – keskustelu on yksi osa yksilökohtaista opiskeluhuoltoa. Kuusamon kaupunki on ottanut käyttöön THL:n kehittämän LP- toimintamallin, johon sisältyy huoltajien kanssa käytävä LP-keskustelu. Keskustelu käydään tiettyinä ikävuosina. Yläkoulussa luokanohjaaja kutsuu jokaisen seiskaluokkalaisten huoltajan keskusteluun, jonka tarkoituksena on tukea nuoren toimivaa arkea niin kotona, koulussa kuin vapaa-ajallakin.

Vanhempainillat

7.–9. -luokilla yleiset vanhempainillat järjestetään syys- ja kevätlukukaudella sekä tarvittaessa useammin. 7.-luokkalaisten järjestetään tammi-helmikuussa vanhempainilta valinnoista. 9. -luokkalaisten vanhemmille järjestetään toisen asteen valinnoista yhteinen vanhempainilta. 7. luokkalaisten oppilaiden huoltajien ja luokanohjaajan välisestä keskustelusta sovitaan syksyllä.

Syyslukukausi

- ke 10.9.2025 vanhempainilta 7 lk.
- ke 18.9.2025 vanhempainilta 8 lk.
- marraskuussa vanhempainilta 9 lk. – ”Kohti toista astetta”

Kevätlukukausi

- vanhempainilta 7 lk. (valinnaisuus)
- vanhempainilta 8. lk. – maaliskuussa luokkakohdaisesti
- Yhteishakuun liittyvä vanhempainilta 9 lk. vanhemmille (helmikuu 2026)

Kehittämistyöryhmä

Kehittämistyöryhmä on valittu eri luokkatason huoltajista ja sen toimintakausi on lukuvuodet 2024-25 ja 2025-26. Lisäksi siihen kuuluvat kaksi opettajaa ja rehtori. Oppilasjäsenet kutsutaan kokouksiin vähintään kerran lukuvuodessa. Kehittämistyöryhmä osallistuu koulun kehittämistyöhön ja se kokoontuu 2–3 kertaa lukuvuodessa. Kehittämistyöryhmä on linkki huoltajien ja koulun välillä.

Wilma

Kuusamon kaupungin kaikissa peruskouluissa on käytössä Wilma. Wilman yhtenä tarkoituksena on tehostaa ja helpottaa kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Wilmaan pääsee (tunnukset saatuaan) kuusamo.inschool.fi osoitteessa. Oppilailla ja heidän huoltajillaan toimivat entiset tunnukset. Huoltajan käyttäjätunnusta ja salasanaa ei saa antaa huollettavan tietoon!

Wilman avulla opettaja hoitaa mm. yhteydenpidon huoltajiin ja oppilaisiin sekä muihin opettajiin, kurssiarvioinnit, poissaolojen seurannan reaaliaikaisesti. Huoltajat voivat Wilman kautta selvittää oppilaan poissaoloja, seurata oppilaan oppimistuloksia, vastaanottaa tiedotteita ja viestejä sekä lähettää viestejä opettajille ja muille Wilman käyttäjille. Oppilaat voivat seurata omia suoritustietoja ja poissaolomerkintöjä sekä työjärjestyksiä Wilman kautta. He voivat myös vastaanottaa tiedotteita ja viestejä sekä lähettää viestejä opettajille ja muille Wilman käyttäjille.

HUOM! Tietoturvasyistä Wilman salasana on vaihdettava 120 päivän välein. Teethän vaihdon ennen kuin salasana vanhenee! Mikäli syystä tai toisesta tarvitset uuden salasan, saat sen koulusihteeriltä henkilökohtaisesti pyytämällä.

Sairastuminen ja muut poissaolot

Oppilaan huoltaja huolehtii siitä, että oppilas käy säännöllisesti koulua. Huoltaja on velvollinen ilmoittamaan etukäteen, viimeistään aamulla, luokanohjaajalle mikäli oppilas on pois koulusta sairauden takia. Luokanohjaaja voi perustellusta syystä myöntää vapaata koulutyöstä 3 päivää, sitä pidemmän vapautuksen voi myöntää kirjallisesta anomuksen perusteella rehtori ([poissolopyyntölomake](#)). Oppilaan tulee itse huolehtia ja sopia ao. opettajien kanssa siitä, että poissaolon aikana koulutehtävät tulevat suoritettua. Jos sairauspoissaolojen vuoksi opiskelu tuntuu vaikealta, voi opettajilta pyytää tukiopetusta. Jos sairauden vuoksi jokin koe jää tekemättä, oppilaan on tärkeä selvittää itse opettajalta, milloin hän tekee kokeen!

Koepäiviksi jaksojen lopussa ja TET-viikolle ei yleensä myönnetä vapaata.

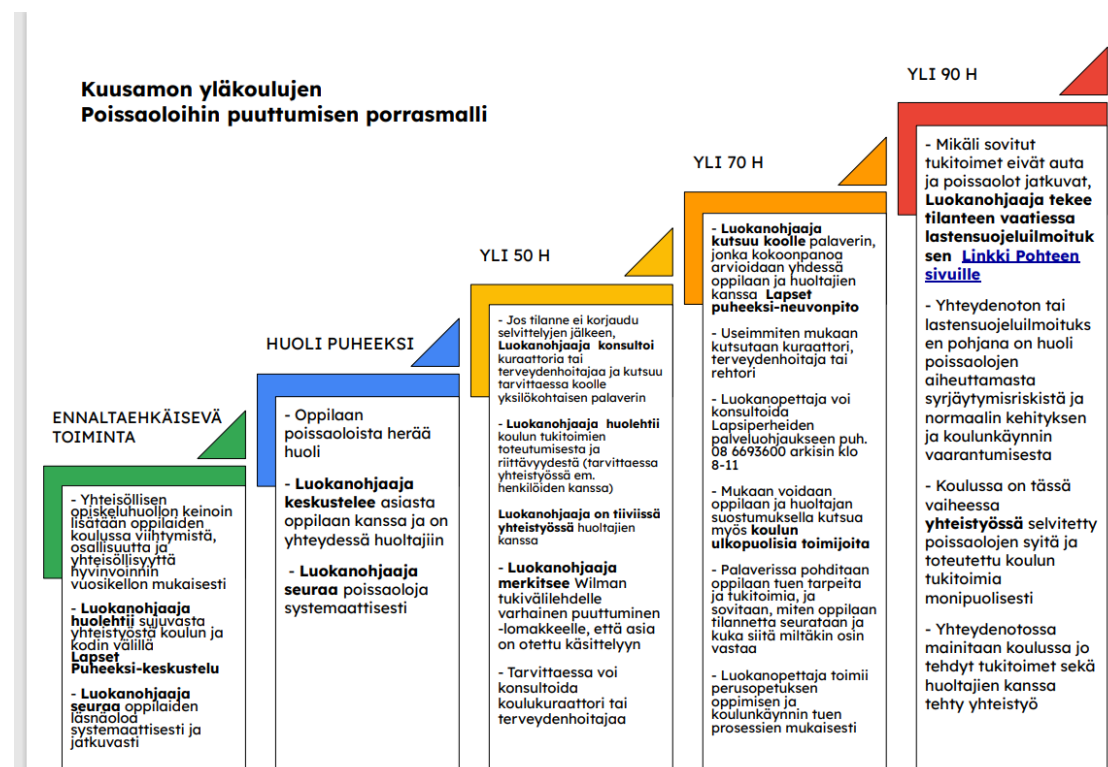
Oppilaan henkilökohtaiset tavarat

Koulu ei vastaa käytäville jätetyistä oppilaiden henkilökohtaisista tavaroista. Jokaisella oppilaalla tarjotaan käyttöön lukollinen kaappi, jossa voi säilyttää omia tavaroita. Suosittelemme nimikoimaan naulakkoon jätettävät takit, asusteet ja kengät, sillä samanlaisia vaatteita löytyy yhä useammalta oppilaalta. Löytötavaroita säilytetään löytötavaralain edellyttämien määräysten mukaisesti koululla. Kyselkää löytötavaroita koulusihteeriltä tai siistijöiltä.

Poissaoloihin puuttuminen

Perusopetuksessa menestymisen lähtökohtana on, että nuori käy aktiivisesti koulussa. Oppilaan huoltaja huolehtii siitä, että oppilas käy koulua ja suorittaa oppivelvollisuuden. Luokanohjaajalla on velvollisuus seurata oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa poissaoloista oppilaan huoltajalle.

Koulun aikuisten tehtävä on tukea tasapuolisesti jokaista oppilasta tämän kasvussa ja kehityksessä kohti hyvää aikuisuutta. Paljon koulusta poissa oleva lapsi tarvitsee usein koko kouluyhteisön tukea. Runsaat poissaolot haittaavat aina koulutyötä. Tällaisessa tilanteessa pääsääntö on, että luokanohjaaja kutsuu lapsen ja huoltajan keskustelemaan koulunkäynnin järjestelyistä. Lisäksi paikalle pyydetään tarpeen mukaan koulun moniammatillisen työn edustajia. Jos oppilaalla on paljon sairauspoissaoloja, niin terveydenhoitaja tekee ylimääräisen terveystarkastuksen, josta ilmoitetaan erikseen. Tarkoituksena on saada poissaolojen määrä vähenemään, sillä runsaat poissaolot näkyvät yleensä heikentyneenä koulumenestyksenä.

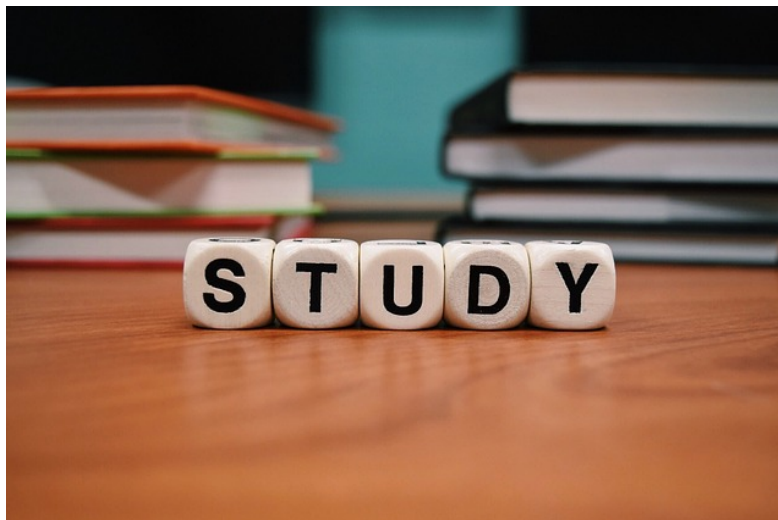
Työskentely yläkoulussa

Aktiivinen opiskelu tuo tuloksia. Vietät noin kuusi tuntia päivästä koulussa, joten tämä aika kannattaa käyttää huolellisesti hyväksi oppiaksesi opiskeltavat asiat.

- o Ole aktiivinen tunnilla!
- o Anna työrauha kaikille!
- o Kysy opettajalta, jos et ymmärrä!
- o Osallistu keskusteluihin ja ryhmittöihin!
- o Huolehdi läksyt – ne tukevat oppimista! Jos jostain lukuaineesta ei tule varsinaisia tehtäviä, kannattaa tunnilla käyty lukukappale kerrata vielä kotona.

Kokeisiin valmistautuminen

Yläkoulussa työskentelemme 4-jaksojärjestelmässä. Tämä tarkoittaa sitä, että jaksojen vaihtuessa kertyy kokeita, joskus jopa useita kokeita samalle viikolle. Monien oppiaineiden koealueet ovat lisäksi yläkoulussa jo suhteellisen pitkiä. Näiden asioiden vuoksi kannattaa sinun aloittaa kokeisiin valmistautuminen hyvissä ajoin! Läksyjen huolellinen tekeminen päivittäin helpottaa sinua kokeisiin valmistautumisessa. Voit seurata tulevia kokeita koelistasta Wilmasta.

Arviointi perusopetuksessa

Opintojen aikainen arviointi

Opintojen aikana opettaja tekee jatkuvaa (formatiivista) arviointia. Sen tehtävänä on ohjata oppilaan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Oppiaineen tavoitteet löytyvät opetussuunnitelmasta (ePerusteet). Jatkuva arviointi myös auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi palautteen avulla oppilas voi pohtia keinoja oman suorituksensa parantamiseksi.

Oppilas saa syyslukukauden päätteeksi välitodistuksen, jossa oppilaalle annetaan arvosana hänen opiskelemistaan oppiaineista. Tämä toimii väliarviointina kohti lukuvuoden päätteeksi tehtävää arviointia.

Arviointi lukuvuoden päätteeksi

Lukuvuoden päätteeksi annettavan arvioinnin (summatiivinen) tehtävänä on kuvata, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa eri oppiaineissa asetetut tavoitteet.

Summatiivinen arviointi tehdään vähintään jokaisen lukuvuoden päätteeksi sekä perusopetuksen päättyessä. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan kuitenkin myös lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä. Kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle annetaan lukuvuositolustus, joka kuvaa sitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaan kuuluvissa oppiaineissa. Tämä lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta. Myös käyttäytymisen arviointi sisältyy lukuvuositolistukseen.

Oppilaan eteneminen vuosiluokittain

Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, jos hän on saanut vuosiluokan oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa vähintään välttäviä tietoja ja taitoja osoittavan numeron tai vastaavan sanallisen arvion. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen lukuvuottansa koskeva suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa on tukitoimista huolimatta hylätty. Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee siitä tiedottaa lukuvuoden aikana oppilasta ja huoltajaa sekä sopia toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi. Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus suorittaa oppiaineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot joko lukuvuoden aikana tai lukuvuoden koulutyön päätyttyä.

Oppilas voidaan myös jättää vuosiluokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos se katsotaan hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaiseksi. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta vuosiluokalta raukeavat.

Päätösarviointi

Oppilas saa 9. luokan päätteeksi päätösarvioinnin. Päätösarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa oppiaineissa asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä. Päätösarvioinnissa annettava numeroarvosana kuvaa oppilaan osaamisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päätösarvioinnin kriteereihin. Päätötodistus annetaan perusopetuksen päättyessä oppilaalle, joka on saavuttanut perusopetuksen koko oppimäärän tavoitteet vähintään arvosanan 5 edellyttämän osaamisen mukaisesti.

Päätösarviointi tehdään vuosiluokkien 7–9 aikana osoitetun osaamisen perusteella suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päätösarvioinnin kriteereitä. Päätötodistuksessa ei arvioida käyttäytymistä.

Päätösarvioinnin kriteerit löytyvät Opetushallituksen sivuilta:
[**OPH perusopetuksen päätösarvioinnin kriteerit**](#)

Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytyminen arvioidaan numeroin välitodistuksessa sekä lukuvuositodistuksessa. Hyviin käyttäytymistapoihin ohjaaminen on kuitenkin jatkuvaa. Jokainen oppilasta opettava opettaja osallistuu oppilaan käyttäytymisen arviointiin.

Tarvittaessa käyttäytymistä voidaan arvioida yhdessä luokanohjaajan, opettajan, huoltajan ja oppilaan kesken. Luokanohjaajalla on oikeus perustellusti poiketa 0,3 numeroa keskiarvosta suuntaan tai toiseen lopullista käyttäytymisen numeroa antaessaan. Suuremmat muutokset päätetään arviointikokouksessa.

Käyttäytymisen arvosanan määräytyminen Kuusamon peruskoulussa
 10 erinomainen, 9 kiitettävä, 8 hyvä, 7 tyydyttävä, 6 kohtalainen, 5 välttävä,
 4 hylätty

Käyttäytymisen arvosanan määräytymisen kriteerit Kuusamon peruskouluissa

Kuusamon kaupungin perusopetuksen käyttäytymisen arviointi

Osa-alueet	Muiden ihmisten huomioon ottaminen	Ympäristön huomioonottaminen	Työn arvostaminen	Käytöstavat ja sääntöjen noudattaminen
10	• Ottaa huomioon muut ihmiset, auttaa ja kunnioittaa heitä. • On suvaitsevainen • Toimii yhteishengen ja ilmapiirin kohentajana • Osaa ratkoa ristiriitoja	• Arvostaa ja pitää huolta yhteisestä oppimisympäristöstä oma aloitteisesti	• Arvostaa omaa ja toisten työtä • Suhtautuu myönteisesti ja vastuullisesti koulutyöhön	• Käytös on erinomaista. • Noudattaa esimerkillisesti sääntöjä ja ohjeita • Toimii aktiivisesti työrauhan ylläpitämiseksi
9	• Auttaa, kannustaa ja tukee muita • On suvaitsevainen • Toimii ristiriitatilanteissa sovitteluvasti	• Arvostaa ja pitää huolta oppimisympäristöstä	• Arvostaa omaa ja toisten työtä lähes aina • Suhtautuu myönteisesti ja vastuullisesti koulutyöhön	• On omaksunut hyvät käytöstavat • Noudattaa sääntöjä ja annettuja ohjeita • Ylläpitää työrauhaa
8	• On yleensä yhteistyökykyinen • Osaa yleensä ratkoa ristiriitatilanteita	• Huolehtii yleensä yhteisestä oppimisympäristöstä	• Arvostaa yleensä omaa ja toisten työtä • Asennoituu koulutyöhön hyvin	• Osaa hyvät käytöstavat • Noudattaa yleensä sääntöjä ja annettuja ohjeita • Antaa työrauhan
7	• Yhteistyö toimii vaihtelevasti, valikoi yhteistyökavereita • Tarvitsee tukea ristiriitatilanteiden selvittämisessä	• Huolehtii yhteisestä oppimisympäristöstä vaihtelevasti	• Arvostaa vaihtelevasti omaa ja toisen työtä • Asenteessa koulutyöhön on parantamisen varaa	• Käytös tyydyttävää • Sääntöjen ymmärtämisessä /noudattamisessa vaikeuksia, mutta pyrkii käyttäytymään koulun sääntöjen mukaan • Antaa useimmiten työrauhan
6	• Yhteistyö muiden oppilaiden kanssa usein hankalaa, tarvitsee aikuisen apua • On toistuvasti vaikeaa ottaa toiset ihmiset huomioon	• On vaikeuksia huolehtia oppimisympäristöstään ilman kehotusta	• Suhtautuu usein piittaamattomasti omaan ja toisten työhön • Asennoituu koulunkäyntiin usein kielteisesti	• Käytöksessä usein huomautettavaa • Sääntöjen ymmärtämisessä / noudattamisessa ongelmia • Häiritsee usein työrauhaa
5	• Haluton tekemään yhteistyötä	• On välinpitämätön oppimisympäristöä kohtaan	• Suhtautuu piittaamattomasti omaan ja toisten työhön • Asennoituu koulunkäyntiin kielteisesti	• On vakavia käytöshäiriöitä • Suhtautuu sääntöihin välinpitämättömästi, rikkoo niitä usein • Häiritsee työrauhaa päivittäin
4	Oppilas ei kykene toimimaan kouluyhteisössä			

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoiltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoiltona. Monialainen yhteistyö on opiskeluhoillossa keskeistä. Opiskeluhoilto jarjestetaan yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Yksilökohtaista opiskeluhoiltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdaan myös muiden toimijoiden kanssa. Opiskeluhoiltotyota ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Yhteisöllinen opiskeluhoilto

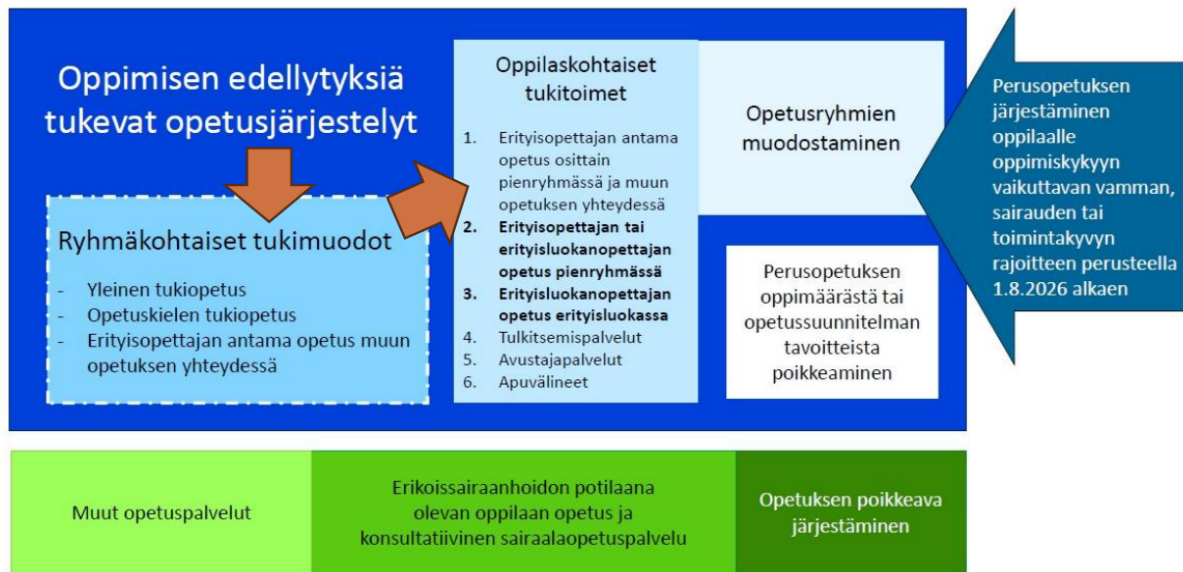
Yhteisöllisen opiskeluhoiltoryhma vastaa koulun opiskeluhoillon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Opiskeluhoiltoryhma voi tarvittaessa kuulla myös eri asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä ennaltaehkäisevän työn toteuttaminen ja kehittäminen.

Yksilökohtainen opiskeluhoilto

Yksilökohtaisella opiskeluhoillolla tarkoitetaan oppilaille annettavia kouluterveydenhuillon palveluja, opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoiltoa. Niillä voidaan taydentaa oppilaan saamaa oppimisen tukea. Kouluterveydenhuillossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut maara aikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista opiskeluhoiltoa.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki 1.8.2025 alkaen

RAIJA KATTILAKOSKI / POSITIIMI.FI

26.4.2025

Ryhmäkohtaiset tukitoimet

Joustavat opetusryhmät

Joustavia opetusryhmiä on englannin kielessä, ruotsin kielessä ja matematiikassa. Opetusryhmien oppilaista muodostetaan enintään 10 oppilaan pienryhmä, jossa oppilaan on mahdollisuus saada yksilöllisempää ja vahvempaa tukea koulutyöhönsä.

Tukiopetus

Oppilaalla on mahdollisuus saada tukiopetusta tarpeen mukaan eri oppiaineissa. Tukiopetuksesta sovitaan aineenopettajan kanssa. Oppilaan ja huoltajan kannattaa itse olla aktiivisia pyytämään opettajalta tukiopetusta, jos oppimisessa ilmenee haasteita.

Koulunkäynninohjaajan tukea

Koulunkäynninohjaaja työskentelee pääsääntöisesti oppimistilanteiden tukijana ryhmissä.

Erityisopetusta

Koulussamme järjestetään erityisopetusta. Opetus voi tapahtua samanaikaisopetuksena ryhmissä tai yksilö- ja pienryhmäopetuksena erityisopettajan omassa luokassa.

Oppilaskohtaiset tukitoimet

Oppilaan, jolla on määritelty oppilaskohtaisia tukitoimia, opetus voidaan järjestää osittain tai kokonaan erityisluokalla. Luokkamuotoisen opetuksen luokassa on maksimissaan 10 oppilasta.

Luokanopettaja-rinnakkaisopettaja

Toimii uutena oppimisen tuen resurssina. Luokanopettaja tukee yläkoulun oppilaita koulun arjessa yksilöllisesti erilaisissa tilanteissa.

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjaaja eli opo on erikoistunut oppilaanohjauksen eri osa-alueisiin. Oppilaanohjauksen toimivuuteen ja tavoitteisiin pyritään myönteisen vuorovaikutuksen ja joustavan yhteistoiminnan kautta. Oppilaan yksilöllisyyttä pyritään korostamaan ja itsetuntemusta lisäämään. Ohjauksella tuetaan oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä. Opon tavoittaa yleensä koulupäivinä koululta tai puhelimitse sekä Wilmalla ja sähköpostilla. Soittopyynnön voi jättää koulusihteerille. Oppilaanohjaajina toimivat Heidi Kämäräinen, puh. 040 860 8678 (Nilon koululla ma - pe) ja Viivi Vainikainen, puh. 040 860 8671 (Nilon koululla maanantaisin ja tiistaisin)

Oppilaanohjaus on

- Ryhmien opettamista ja ohjaamista
- Henkilökohtaista ohjausta
- Pienryhmäohjausta
- Tiedottamista ja yhteydenpitoa kodin ja koulun välillä
- Yhteydenpitoa työelämään ja eri oppilaitoksiin
- Opiskeluhuoltotyötä
- Uusien oppilaiden vastaanottamista ja ryhmien muodostamista

Koulukuraattori

Koulukuraattorin toiminta on osa koulun oppilashuoltotyötä. Koulukuraattorin tehtävänä on tukea oppilaan koulunkäyntiä yhteistyössä vanhempien, koulun ja opettajien kanssa. Koulukuraattoriin voi ottaa yhteyttä kaikissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Yhteyden voivat ottaa niin oppilaat, vanhemmat kuin opettajatkin.

Koulukuraattorina Nilon koululla toimii Olli Savolainen, puh.040 860 8675. Koulukuraattorin vastaanottoajat Nilolla ovat pääsääntöisesti maanantaista perjantaihin. Koulukuraattorin työtila sijaitsee alakoulun puolella.

Koulunuorisotyöntekijä, koulukohtauttaja ja muut yhteistyötahot

Koulunuorisotyöntekijä työskentelee nuorten keskuudessa koulun arjessa. Koulunuorisotyöntekijä tukee nuoria heidän kouluarjessaan ja pyrkii lisäämään kouluviihtyvyyttä. Koulunuorisotyöntekijä toteuttaa yhdessä koulukohtauttajan muiden toimijoiden kanssa esim. teematunteja, hyvinvointipäiviä ja erilaista välituntitoimintaa. Nilon koulun tärkeitä yhteistyökumppaneita Liikkuvan koulun väki, nuorisotoimi, seurakunta, Ohjaamo ja paikalliset yritykset.

Läksykahvila

Koulullamme toimii läksykahvila tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 14.50–15.30 K11-luokassa. Huomioitavaa on, että oppilaat eivät ole oikeutettuja koulukyyditykseen enää läksykahvilan jälkeen. Läksykahvila-toiminta on koulun tarjoamaa oppimisen tukea kaikille Nilon yläkoulun oppilaille.

Läksykahvilaan nuori voi tulla tekemään kotitehtäviään vapaaehtoisesti tai opettajan määräämänä, jos nuorella on toistuvasti ollut kotiläksyt tekemättä. Läksykahvilaan osallistuminen kirjataan aina Wilmaan. Läksykahvilassa on paikalla koulunkäynninohjaaja, jolta nuoret saavat tukea, ohjausta ja vinkkejä kotitehtävistä suoriutumiseen. Läksykahvilassa tehtäviä tekeville nuorille on tarjolla kahvia, teetä tai mehua.

Joustava perusopetus (JOPO)

Nilon koulun joustava perusopetus on tarkoitettu 9. vuosiluokan oppilaille. Opetusta ja toimintaa toteutetaan pienryhmämuotoisesti osaksi koulussa ja osaksi työpaikoilla oppimisympäristöissä ohjattuna opiskeluna. Oppimisympäristöjä voivat olla erimuotoiset leirikoulut, opinto- ja työpaikkakäynnit, koulutuskokeilut tms. Toimintaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä ja perheiden kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää. Joustavaan perusopetukseen haku on keväällä helmi-maaliskuussa. Jopolle päästään, ei jouduta.

Muut opiskeluhuollon palvelut

Kouluterveydenhuolto

Sari Pesonen toimii 7. ja 8.lk terveydenhoitajana ja Kaisa Laurila 9.lk terveydenhoitajana. **Vastaanotto yläkoulun oppilaille ilman ajanvarausta on keskiviikkoisin, torstaisin sekä perjantaisin on klo 9-9.30 ja ruokavälitunnilla klo 11:45-12:15, jolloin oppilaat voivat käydä terveydenhoitajan luona ilman ajanvarausta.** Terveydenhoitajat tiedottavat toiminnastaan Wilman välityksellä.

Koululääkäri

Koululääkärin tarkastuksista informoidaan huoltajia Wilman välityksellä.

Koululaisten tapaturmavakuutus

Koulupäivän aikana sattuvat tapaturmat kuuluvat kaupungin ottaman vakuutuksen piiriin. Korvattavia eivät ole ruokatuntien, välituntien, aikana sattuneet tapaturmat, mikäli oppilas toimii järjestyssääntöjen vastaisesti ja esim. poistuu koulun alueelta luvatta.

Siirtyminen kävellen tai pyöräillen suorinta reittiä liikuntatunneille tai muille koulualueen ulkopuolella tapahtuville tunneille ja sieltä takaisin kuuluvat tapaturmavakuutuksen piiriin samoin kuin esim. koulun ulkopuoliset työpaikkavierailut. Aineellisia vahinkoja vakuutus ei korvaa, esim. silmälasit korvataan vain siinä tapauksessa, jos silmään on tullut jokin vamma.

Kasvatus- ja perheneuvonta

Kasvatus- ja perheneuvonnasta saat apua lapsen tai lapsiperheen ongelmissa.

Toimi näin

Ota yhteyttä kasvatus- ja perheneuvontaan eli perheneuvolaan, jos

- lapsen kehitys, käyttäytyminen tai tunne-elämä aiheuttaa huolta
- lapsella on pulmia päivähoitossa, koulussa tai kavereiden kanssa
- vanhemmat tarvitsevat apua vanhemmuuteen tai vanhempien välisten ristiriitojen selvittämiseen
- perheessä on ollut menetyksiä tai vaikeita elämäntilanteita
- perheessä harkitaan avioeroa tai perheenjäsenet tarvitsevat tukea erosta selviytymiseen
- arjesta suoriutuminen ja omien voimavarojen riittävyys tuottavat huolta.

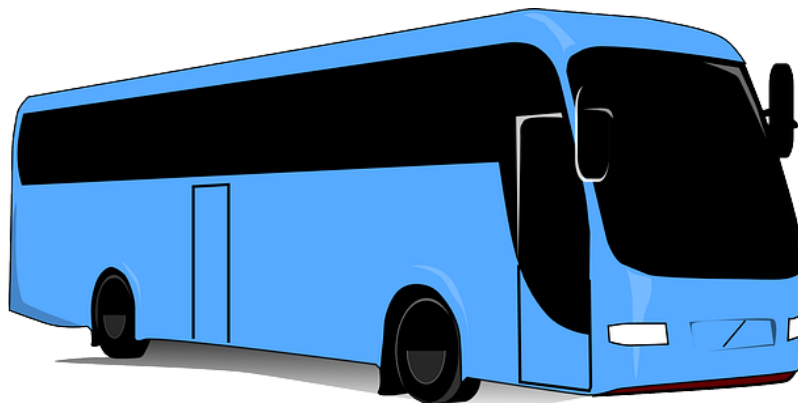
Lapsiperheiden palveluohjaus p. 08 669 3600. Palveluohjaukseen voivat ottaa yhteyttä sekä asiakkaat että viranomaistahot arkisin klo 8–11 välillä.

Kouluruokailu

Kouluruokailu on oleellinen osa koulun opetus- ja kasvatustehtävää. Kouluruokailun ravitsemuksellinen merkitys kansanterveydellisesti oppilaan hyvinvoinnin, terveyden ja opiskelutehon tärkeänä ylläpitäjänä on mittava. Kouluissa tarjotaan jokaisena koulupäivänä täysipainoinen koululounas. Erityisruokavaliota tarvitsevat ruokailijat saavat täysipainoisen aterian terveydenhoitajan tai lääkärin kirjallisen lausunnon perusteella. Elämäkatsomukselliset ja uskonnolliset vaihtoehdot otetaan huomioon. Oppilaat, joiden koulupäivän pituus koulumatkoineen yläkoulussa on yli 8 tuntia, oikeuttaa maksuttomaan välipalaan. Lisäksi muiden oppilaiden on mahdollista ostaa maksullinen iltapäivän välipala (klo 13.55 - 14.05) hintaan 1,30€

Koulukuljetus

Kuusamon kaupunki järjestää peruskoulun oppilaille maksuttoman kuljetuksen tai avustaa oppilaan kuljettamista tai saattamista, jos oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi. Kuljetukset hoidetaan linja-autoilla sekä takseilla. Saattoavustusta voi anoa. Kuljetuksiin liittyviä asioita voi kysyä koululta (rehtori ja koulusihteeri) ja toimistosihteeri Satu Tyniltä puh. 040 860 8659.

Oppilaiden aikatauluja

Työelämään tutustuminen, TET

Yläkoulussa järjestetään lukuvuoden aikana oppilaille työelämään tutustumista. TET on perusopetuksen opetussuunnitelmaan merkittyä toimintaa. TET:n tavoitteena on antaa oppilaille tietoa työelämästä sekä mahdollisuuden nähdä erilaisia työyhteisöä ja kokeilla erilaisia työtehtäviä. TET:n aikana nuori saa myös vinkkejä omalle uravalinnalleen sekä mahdollisuuden kokeilla omia ihmissuhdetaitoja.

Nuoren kannalta on tärkeää, että hän itse hankkii TET-paikan! Näin hän saa kokemuksia tulevien työpaikkojen hankkimista varten. TET-päiviä on yläkoulun aikana yhteensä 16 päivää, sisältäen kolme viikon pituista jaksoa sekä yhden päivän koulun sisäisessä TETissä. Jos 9. luokan oppilas ei osallistu leirikouluun, on hänellä TETtiä myös viimeisellä kouluviikolla. Opetussuunnitelman mukaisesti nuoret ohjataan kokeilemaan erilaisia työyhteisöjä ja työtehtäviä. TETin voi suorittaa myös toisella paikkakunnalla. **Tarkoituksena on, että kaikki TET-jaksot suoritetaan eri työpaikoissa!**

TET-jaksot jakautuvat seuraavasti:

7. luokat	Koulun keittiöllä 1 pv (kotitalousopettajat ohjaavat)
8. luokat	Omavalintainen paikka 5 pv, pe 12.12.– to 18.12.2025
9. luokat	Omavalintainen paikka yhteensä 10 pv
	vko 44, ma 27.– pe 31.10.2025
	vko 4, ma 19.– pe 23.1.2026
	Jos oppilas ei osallistu mahdollisesti järjestettävään luokan leirikouluun, on hänellä TET-jakso myös viimeisellä kouluviikolla.

Yhdeksäsluokkalaisten tärkeät ajankohdat

Yhdeksännellä luokalla tutustutaan työelämän lisäksi eri oppilaitoksiin sekä erilaisiin koulutuksiin. Näiden tarkoituksena on antaa tietoa ja valmiuksia jatko-opintoja koskevaan päätöksentekoon sekä kesätöihin.

- o KAO:n Orientaatiovierailut koululla syksy 2025
- o Kuusamon lukion opion vierailu koululla syksy 2025
- o Ysipäivät Kuusamon lukiolla ke 8.10.2025
- o Avoimet ovet OSAO, Taivalkoski to 9.10.2025
- o Nilon ja Rukan yhteinen vanhempainilta
9. luokkalaisten huoltajille lukiolla to 20.11.2025
- o 9- luokkalaisten koulutuskokeilut KAO:lla vko 45 ja 46
- o Yhteishakuvanhempainilta etänä helmikuu 2025
- o YHTEISHAKU toiselle asteelle helmi-maaliskuu
- o Kielten ja matematiikan valtakunnalliset kokeet maalis-huhtikuu
- o Leirikouluviikko / Luokan yhteistä ohjelmaa viikot 21 ja 22
- o MUISTA PALAUTTAA KIRJAT, LOKERONAVAIN JA
LASKIN ma 18.5. MENNESSÄ!

(Huomio: päivämääriin voi tulla muutoksia lukuvuoden aikana.)

Osallisuus koulun toimintaan

Oman ryhmän toiminta

Hyvä ryhmähenki luo viihtyvyyttä ja edistää oppimista. Kouluun on mukava tulla, kun koko ryhmä puhalttaa yhteen hiileen eikä ketään kiusata. Hyvää ilmapiiriä rakennetaan heti ensimmäisistä koulupäivistä lähtien toiminnallisten tapahtumien ja tuntien avulla esim. luokanohjaajan tunnilla, retkillä, liikuntapäivinä ja mahdollisesti ilta- tai yökoulussa.

Koko koulun ilmapiiriin myönteisesti vaikuttavat tukioppilaat, vertaissovittelijat, liikuntatutorit ja KEDUlaiset. He luovat hauskaa ja piristävää toimintaa välitunneille ja koulupäiviin. Hyvä ryhmähenki ja ilmapiiri koulussa on myös tahtotila, mihin kaikkien on sitouduttava. Onnistuakseen se vaatii oppilailta hyviä tapoja, erilaisuuden hyväksymistä ja toisen kunnioittamista.

KEDU eli oppilaskuntatoiminta

Jokaiselta luokalta valitaan luottamusoppilas eli luokan edustaja, joka kuuluu KEDUn hallitukseen. KEDUn tehtävänä on toimia tiedon välittäjänä ja vaikutuskanavana koulussa. KEDUn tavoitteena on lisätä kouluviihtyvyyttä sekä lisätä oppilaiden osallisuutta kouluyhteisön jäsenenä. KEDU järjestää lukuvuoden aikana erilaisia tapahtumia ja tempauksia, osallistuu koulussa tehtävään päätöksentekoon muun muassa esitysten tekemisen kautta sekä osallistumalla joskus johtoryhmän / opiskeluhuoltoryhmän kokouksiin. Luokkien edustajat valitaan syyslukukauden alussa.

Tukioppilastoiminta

Tukioppilaat toimivat ennen kaikkea heille nimetyn 7. lk ryhmän kanssa. He pitävät kummiryhmälleen toiminnallisia oppitunteja lukuvuoden aikana ja osallistuvat kummiryhmiensä iltakouluihin. Tukioppilastoiminnan tarkoituksena on tutustuttaa oppilaat toisiinsa ja luoda hyvää ryhmähenkeä. Tukioppilaat pitävät myös aamunavauksia, järjestävät erilaisia tapahtumia ja tempauksia. Uusia tukioppilaita valitaan aina kevätlukukaudella.

VERSO eli vertaissovittelu

Koulussamme on toiminut vertaissovittelu syksystä 2002 lähtien. Vertaissovittelussa on mahdollisuus keskustellen sopia erilaisia ristiriitoja ja riitatilanteita tehtävään koulutettujen oppilaiden avulla. Vertaissovittelijat ohjaavat keskustelua puolueettomasti riidan osapuolten välillä, kunnes oppilaat keksivät itse ratkaisun riitaan ja myös sopivat sen kirjallisen sopimuksen muodossa. Sovittelut toteutetaan päivisin ruokavälitunnilla. Sovittelun voi varata sekä oppilaat että opettajat sovintovarauskaavakkeen täyttämällä suoraan kuraattorilta, terveydenhoitajalta tai ohjaavalta opettajalta.

Koulussamme tarpeen ja tilanteen vaatiessa myös aikuiset sovittelevat. Pyrimme muutenkin sovitteluun / restoratiiviseen ja oppilaiden osallisuutta tukevaan työskentelyyn. Ohjaamme oppilaita ottamaan vastuuta itsestä ja omasta toiminnasta.

Kuusamon kaupungin perusopetuksen yhteiset järjestyssäännöt

Järjestyssäännöt linkitetään Wilmaan nuorten ja huoltajien nähtäväksi. Tässä on tiivistettynä koulumme säännöt, jotka on nähtävillä myös koulumme ilmoitustaululla 2. kerroksessa.

Nilon koulu

JÄRJESTYS- SÄÄNNÖT

Miksi säännöt ja missä niitä noudatetaan?

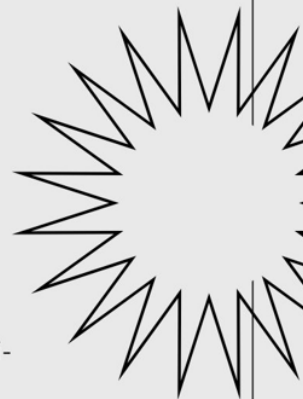
- Pitää koulun turvallisena ja mukavana kaikille.
- Perustuu Suomen lakeihin ja ihmisoikeuksiin.
- Koskee kaikkia koulun tiloja ja tapahtumia.

Miten tulee toimia!

- Ole asiallinen ja kunnioita muita.
- Älä kiusaa tai syrji ketään.
- Keskity ja osallistu oppitunneilla.
- Tule ajoissa paikalle, älä lintsaa.
- Koske toista vain, jos sinulla on lupa.
- Fyysinen ja henkinen väkivalta on ehdottomasti kielletty.
- Nikotiinituotteita ja päihteitä ei ole lupaa pitää hallussa/käyttää.
- Kännyköiden/mobiililaitteiden käyttö on sallittu kouluaikana ainoastaan opettajan luvalla.

Seuraamukset:

- Sääntöjen rikkomisesta tulee huomautuksia ja/tai jälki-istuntoa. Mahdollisesti wilma-merkintä sekä keskustelu(ja) aiheesta
- Nikotiinituotteiden ja päihteiden käytöstä, väkivallasta sekä vilpistä kokeissa seuraa kurinpitotoimenpiteitä.

ILMOITUS 7-9 VUOSILUOKAN OPPILAJILLE VAARALLISEN TYÖN TEKEMISESTÄ JA SEN PERUSTEISTA

Sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä valtioneuvosto on antanut 15.6.2006 asetuksen (475/2006) nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä. Asetus tuli voimaan 1.8.2006.

Asetuksessa säädetään muun muassa perusopetukseen liittyvästä työstä. Asetuksen mukaan peruskoulun seitsemännestä luokasta lähtien oppilaat voivat iästään riippumatta opettajan johdolla ja välittömässä valvonnassa tehdä asetuksessa tarkoitettua vaarallista työtä, jos se on opetuksen toteuttamiseksi välttämätöntä ja voidaan tehdä turvallisesti. Erityistä huomiota on lisäksi kiinnitettävä siihen, että työvälineet ja suojaimet ovat oppilaille sopivat ja turvalliset käyttää.

Asetus edellyttää, että perusopetuksen 7–9 vuosiluokan oppilaan huoltajalle ilmoitetaan etukäteen vaarallisen työn tekemisestä ja sen perusteista.

Vaarallinen työ on vahvistettu sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (128/2002) esimerkkiluettelossa. Esimerkkiluettelossa vaarallinen työ on luokiteltu mekaanisiin, kemiallisiin, fysikaalisiin, sähköisiin ja biologisiin vaaratekijöihin sekä ruumiilliseen ylläpitämiseen.

Perusopetuksen 7-9 vuosiluokilla Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisessa teknisen työn opetuksessa sekä fysiikan ja kemian (ja mahdollisesti myös biologian ja kuvaamataidon) käytännön harjoitustöissä käytetään vaarallista työtä koskevan asetuksen esimerkkiluettelossa ainittuja mekaanisia koneita, laitteita ja työvälineitä kuten esimerkiksi vannesahaa, höyläkonetta ja pyörösahaa sekä kemiallisia aineita ja valmisteita kuten esimerkiksi laimeita happoja sekä sähköisiä laitteita.

Lisätietoja asiasta antavat koulun rehtori ja asianomaisten aineiden opettajat.

Poistumisohjeet hätätilanteessa

Poistu luokasta rauhallisesti jonossa. Opettaja laskee oppilaat ja poistuu viimeisenä. Opettaja kokoaa ryhmän kokoontumispaikalle teknisen työn tilan vieressä olevalle kentälle. Vara-kokoontumispaikka on Nilon hautausmaan parkkipaikka. Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman lupaa.

TULIPALO	KAASU/SÄTEILYVAARA	POMMIUHKA
1. Pelasta	1. Pysyttele sisällä	Puhelimitse: 1. Yritä pitkittää puhelua.
2. Sammuta	2. Sulje ikkunat ja ovet!	2. Kirjoita tietoja paperille. Mikä, missä, milloin, kuka?
3. Hälytä 112	3. Kuuntele ohjeita radiosta.	3. Puhelun kestäessä yritä saada viesti toiselle työntekijälle, joka soittaa 112.
4. Rajoita paloa. Sulje ovet.	4. Vältä puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu.	
5. Poistu sovittua reittiä kokoontumispaikalle	5. Jos tunnet kaasun hajua, hengitä kostean kankaan läpi.	
6. Opasta palokunta paikalle.		
VESIVAHINKO	VARKAUS/RYÖSTÖ	UHKAAVA HENKILO
1. Ilmoita henkilökunnalle.	1. Ilmoita henkilökunnalle.	1. Yritä rauhoitella tilannetta.
	2. Soita poliisille	2. Poistu, mikäli tilanne käy uhkaavaksi.
		3. Soita poliisille, 112.